

РЕЦЕНЗИЯ

**на научноизследователската и преподавателската дейност
на доц. д-р Асен Иванов Асенов
за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“
от проф. д-н Майя Петрова Стойнева,
от Катедрата по ботаника при Биологическия факултет на Софийския
университет “Св. Климент Охридски”,**

назначена със Заповед РД 38-177/30.04.2020 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ за член на Научно жури за провеждане на конкурс за заемане на академична длъжност “професор” в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.4. Науки за Земята (Биогеография и география на почвите) по Класификатора на областите на висше образование и професионални направления по Постановление 125/24.07.2002. Конкурсът е заявен от Катедра „Ландшафтознание и опазване на природната среда“ към ГГФ на СУ „Св. Климент Охридски“, обявен в ДВ бр. №13/03.02.2020 г. и публикуван на официалния уебсайт на ГГФ в изисквания срок. Единственият кандидат в конкурса е доц. д-р Асен Иванов Асенов, преподавател в същия факултет.

Настоящата рецензия е изготвена въз основа на решение на Научното жури, прието на заседание от 21 юли 2020 г.

Представената документация от кандидата отговаря на изискванията както на Закона за развитие на академичния състав в Република България – ЗРАСРБ (с измененията от 25 февруари 2020 г.), Правилника за приложение на закона за развитие на академичния състав (ПП ЗРАСРБ, ДВ от 19.02.2019 г.), така и на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на СУ „Св. Климент Охридски“ (с измененията и допълненията от 27 май 2020 г.). Технически документацията е оформена изрядно и подредена точно в съответствие с описа в Заявлението за участие в конкурса, което изключително улеснява рецензирането.

Асен Асенов (роден на 17.09.1970 г.) е завършил Софийския университет „Климент Охридски“ през 1985 г. с магистърска степен по география. Той има НС „доктор“ по

професионално направление 4.4. Науки за Земята от 2013 г. (удостоверение № СУ2011-16 от 19.12.2013). При професионалното си развитие в Геолого-географския факултет на Софийския университет А. Асенов преминава през всички длъжности от асистент (от 1 февруари 1986 г. до 16 май 1989 г.), старши асистент (от 16 май 1989 г. до 26 март 1992 г.), главен асистент (от 26 март 1992 г. до 13 март 2012 г.) и доцент (от 13 март 2012 г. досега). Последната длъжност е по научна специалност Биогеография и география на почвите (Удостоверение № СУ2012-32 от 29.11.2012), а понастоящем А. Асенов е ръководител на Катедрата „Ландшафтознание и опазване на природната среда“. Общият стаж по специалността до подаването на документите по конкурса е 34 години, 4 месеца и 21 дни (според представената официална справка – Удостоверение 149/22.06.2020 от „Човешки ресурси“ на СУ).

В настоящия конкурс доц. А. Асенов участва с 54 разнообразни по обем и характер научни труда, отразени коректно в приложените документи. Всички представени материали категорично доказват, че научноизследователската му дейност е в областта на обявения конкурс. Подредени според представените документи 8-а и 8-б, съдържащи Списък на публикациите за участие в настоящия конкурс, трудовете се разпределят по показатели както следва: 1) Показател 3. Хабилитационен труд-монография – 1 брой; 2) Показател 7. Научни публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни база данни с научна информация (40/n) – 12 броя; 3) Показател 8. Научни публикации в нереферирани списания с научно рецензиране или редактирани колективни томове (20/n) – 37 броя; 4) Показател 9. Публикувана глава от колективна монография (10/ n) – 3 броя; 5) Показател 20. Публикуван университетски учебник – 1 брой. В представения списък има една техническа неточност – в библиографията на труд с номер Г-8.17 е пропуснато името на списанието Journal of BioScience & Biotechnology.

Тези трудове са публикувани (като само един е под печат) след присъждане на докторската степен и след заемането на академичната длъжност „доцент“, за които са били представени 46 научни труда, 3 научно-популярни статии, 5 учебни помагала (едното от които в три издания), 5 рецензии, консултации и др. Така, представените за конкурса 54 труда съставляват 48% от общата му продукция и са 54% от всичките му научни трудове.

От всичките трудове, представени за конкурса 41 (т.е. 76%) са на английски език и 13 (т.е. 24%) са на български език. Доц. Асенов е водещ автор в 45 (т.е. 83%) от тези

публикации: в 13 той е единствен, в 14 е първи автор и в 18 е втори автор. В останалите 9 публикации (т.е. 17% от трудовете) той е трети (в 6 публикации – 11%), четвърти (в 2 публикации – 4%) и осми автор (в 1 публикация - 2%).

С оглед на периода на публикуване на трудовете за конкурса, 2012-2020 г., може да се твърди, че средногодишната публикационна активност на кандидата е 6 публикации годишно като най-голям е броят на публикациите през 2016 г. (общо 13). Бих искала да подчертая, че при голямата преподавателска и административна заетост на доц. Асенов, това е висока активност, която заслужава положителна оценка. Немаловажен е и фактът, че в настоящия конкурс той участва не само с научни статии, но и с една монография (с обем 430 стр.) и един университетски учебник (с обем 928 стр.), посветени на биогеографията, които са плод на дългогодишна работа. При това представеният учебник е не просто обобщение на предишни сведения, но съдържа оригинални аргументирани тези и лични мнения, а също така представя оценка на природния капитал на всеки биогеографски район въз основа на екосистемните услуги – една от най-горещите теми в съвременните интердисциплинарни изследвания.

Според приложения списък, освен представените монография (1), учебник (1) и глави от публикувани монографии (3), повечето научни трудове са доклади, публикувани като пълен текст (23) в научни сборници или са статии в научни списания (26) като разпределението на представените статии по научни списания е следното: 1 е в *One Ecosystem* (Scopus – **Q1** - <https://www.scimagojr.com/journalsearch.php?q=21100905834&tip=sid&clean=0>; Publons & WOS - <https://publons.com/journal/32608/one-ecosystem/>); 2 са в *Доклади на БАН = Comptes Rendus de L'Academie Bulgare des Sciences* (WOS - <https://mjl.clarivate.com/search-results>, Scopus - **Q2**; <https://www.scimagojr.com/journalsearch.php?q=31728&tip=sid&clean=0>), 1 е във *Phytocoenologia* (WOS - <https://mjl.clarivate.com/search-results>, Scopus - **Q2**; <https://www.scimagojr.com/journalsearch.php?q=16536&tip=sid>), 1 е в *Chemistry: Bulgarian Journal of Science Education* (**Q4**, индексирано в Scopus в периода 2006-2017; <https://www.scimagojr.com/journalsearch.php?q=4000148801&tip=sid>; Publons - <https://publons.com/journal/283979/chemistry-bulgarian-journal-of-science-education-e/>), 1 е в *Ecologia Balkanica* (WOS - <https://mjl.clarivate.com/search-results>; Scopus – **Q4**; <https://www.scimagojr.com/journalsearch.php?q=21100853547&tip=sid&clean=0>), 1 е в

Journal of BioScience & Biotechnology (WOS, <https://mjl.clarivate.com/search-results>), 3 са в *European Journal of Sustainable Development* (понастоящем в Scopus & Emerging Sources Citation Index WOS - <https://ecsdev.org/publications/ejsd>; <https://mjl.clarivate.com/search-results>); 1 е в *Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University. Chemistry. Geography. Ecology Series* (Publons - <https://publons.com/journal/244981/bulletin-of-the-ln-gumilyov-eurasian-national-univ/>), 10 са в *Годишника на СУ, ГГФ, Книга 2 – География* и 1 е в *Годишника на СУ, БФ, Книга 2 – Ботаника*, 1 е в *Проблеми на географията*, 1 е в *Ankara University Journal of Environmental Sciences*, 1 е в *Journal of the Bulgarian Geographical Society* и 1 е в *Eastern Academic Journal*. Според гореизброените данни 5 от статиите на кандидата са публикувани в едни от най-престижните световни списания с квартали от Q1 до Q4. Тук ще отбележа, че публикации Г – 7.07, Г – 7.08 и Г – 09 са отпечатани в списание *European journal of sustainable development* преди то да бъде в списъка на индексирани списания на SCOPUS и WOS и, макар включването на самото списание в раздел „Г. Показател 7. Научни публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни база данни с научна информация 40/п“ да е възможно, поради годините на публикуване е по-коректно посочените точки да се редуцират на: за Г – 7.07 – от 6,7 на 3,3 точки, за Г – 7.08 – от 10 на 5 точки и за Г – 7.09 – от 8 на 4 точки.

Освен статиите в научните списания, в Scopus са реферирани публикации Г-7.03 и Г-7.04 (<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55753620400>) и затова приемам за коректно отразяването на тези глави в монографии в раздел „Г. Показател 7. Научни публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни база данни с научна информация 40/п“.

Кандидатът в конкурса има идентификационен номер и в престижната Световна база Orcid <http://orcid.org/0000-0002-7899-3562>, свързана със Scopus и WOS.

Според Справката за цитиранията на трудовете на кандидата в конкурса, те са 80, разпределени както следва: 1) Показател 10. Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове (по 5 точки) – общо 22 цитирания на 10 труда (110 точки); 2) Показател 11. Цитирания монографии и колективни томове с научно рецензиране (по 3 точки) – общо 16 цитирания на 11 труда (48 точки); 3) Показател 12. Цитирания или рецензии в нереперирани списания с научно рецензиране (по 2 точки) – общо 42 цитирания на 17 труда (84 точки). Тук е необходима една корекция по отношение на цитат 7 на труд 1

в Показател 12 – цитатът е в списание Lazaroa, реферирано и индексирано с импакт фактор (IF) във WOS и SJR в Scopus, където е с ранг Q3 и затова то трябва да бъде отнесено към Показател 10 като цитат 6 към труд 2. Освен това за включената в публикациите за конкурса монография с номер В-1 има отзив от проф. Д. Иванов в том 103 на Годишника на СУ, БФ, Книга 2-Ботаника, стр. 100-101, което следва да се добави към Показател 12 с 2 точки. Така, **общият брой на цитиранията и на точките става по-голям – 81 със 247** точки вместо представените 80 цитирания и 242 точки. Намерените цитирания са свидетелство за високото качество на научната продукция и разпознаваемостта на доц. А. Асенов. Това се вижда и от профила му в Google Scholar, където неговият коефициент е $h=5$ (https://scholar.google.com/citations?user=cb3P_Q8AAAAJ&hl=en).

Доколкото всички представени научни трудове са преминали през рецензиране, не бих искала да повтарям този процес и затова направо ще се спра на приносите на единствения кандидат в конкурса. Справката за тях е изработена в принципно съответствие с резултатите, отразени в представените трудове и е разделена на 5 части по научни направления съобразно вижданията на кандидата. Приемам напълно приносите по същество като отчитам, че съществуват и други възможности за тяхното структуриране и че петте групи приноси реално са тясно свързани едни с други. Поради ограничения обем на рецензията няма да преповторя всички представени приноси, преди това бих искала да подчертая, че по-голямата част от получените резултати са оригинални (вкл. много са резултат на собствени теренни проучвания), допълват и обогатяват съществуващи знания, а много малка част са с потвърдителен характер. Приносите на кандидата са с теоретично и приложно значение.

Първата група на посочените от автора приноси е във връзка с развитието и усъвършенстването на подходите за биогеографска регионализация, която включва работа с количествени показатели за валидиране на биогеографските граници (трудове В.3-1, Г.7-06, Г.7-09, Г.7-10, Г.7-12, Г.8-03, Г.8-04, Г.8-06, Г.8-08, Г.8-16, Г.8-27, Г.8-28, Г.8-29, Г.8-34, Г.9-02). Тук се отнасят не само теоретични аспекти на районирането с комбиниране на хомологов и аналогов подходи, критичен обзор на филогеографията и др., но и фитосоциологични и чисто флористични приноси, които са от съществено значение както за опознаване и опазване както на консервационнозначими видове, така и на общото биоразнообразие на България и на защитени природни територии в страната. Поради това

в тясна връзка с тази група приноси логично е и посочената от автора като 5та група приноси във връзка с изследване на различните йерархични нива на биоразнообразието (трудове Г.7-01, Г.7-08, Г.8-18, Г.8-22, Г.8-23, Г.8-32, Г.8-33, Г.8-35, Е.20-1). От ботаническа гледна точка тук от особен интерес е аргументираната теза за обособяване на самостоятелен биом на Лаврови гори и храсти *Laurilignosa*, а не оставането му като обособена част на биома на Склерофилните гори и храсти *Durilignosa* (В.3-1), мотивираното отричане на инверсното разположение на буковите и дъбовите гори в Странджа (Е.20-1), обсъждането на естествеността на степните тревни съобщества в карните полета на планините на Западна България (Е.20-1). Не на последно място важно е представянето на нови хорологични данни за долината на река Места, вкл. за три вида от Червената Книга на Р България - *Adiantum capillus-veneris* L., *Chondrilla urumoffii* Degen, *Micromeria juliana* (L.) Benth. ex Rchb. и откриване в района на новия вид за българската флора *Persicaria salicifolia* (Brouss. ex Willd.) Assenov (Г.7-01), оценката на взаимодействието на находищата на инвазивните и консервационнозначимите видове на Мала планина (Г.7-08) в контекста на нейното целенасочено проучено ландшафтно биоразнообразие и диференцирани 103 ландшафтни единици (Г.8-18, Г. 8-33). Във връзка с районирането на растителността на България съществен принос на автора е предефинирането на фитоценологичните таксони, установени на доминантен принцип към синтаксони, известни вече за страната (Е.20-1). Специално бих искала да подчертая ролята на автора в създаването на Балканска растителна база данни (Г.7-06), в която освен фитосоциологичните описания има и подробен преглед на изследванията на локално, регионално и източно-европейско ниво. Тази регионална база данни включва 9 580 описания на растителността от шест държави на Балканския полуостров (Албания, Босна и Херцеговина, България, Косово, Черна гора и Сърбия) като повечето от тях (78%) са геореферирани. Базата данни включва дигитализирана информация от литературни източници (79%) и непубликувани данни (21%).

Работата с такъв тип информация е логично обвързана с 4тата група приноси, посочени от автора, а именно „ландшафтно-екологични проучвания и разработване на ландшафтни карти“ (трудове Г.7-02, Г.7-03, Г.8-11, Г.8-12, Г.8-13, Г.8-20, Г.8-21, Г.8-25). Аз бих причислила и тук трудовете Г.8-22, Г.8-23 и Г.8-32, включващи сравнителен анализ за данните за земното покритие Corine Land Cover. Тук може да се отнесе и картирането на екосистемите на Мала планина по типологията MAES (Г.8-27).

Сред описаните три групи приноси има и такива с методологичен характер, които по мое мнение биха могли да бъдат отделени в специална подточка, което частично е направено от автора за втората, посочена от него група приноси (трудове Г.7-03, Г.8-01, Г.8-17, Г.8-19, Г.8-26, Г.8-27). Това например са приносите в трудовете с номера Г.7-06, Г.7-09, Г.7-10, Г.8-03, Г.8-04, Г.8-06, Г.8-08, Г.8-16, Г.8-27, Г.8-28, Г.9-02, в които се предлагат иновативни подходи за остойностяване на природния капитал в дадена община, като е мотивирана необходимостта от провеждане на изследвания на територията на общините като най-малка пространствена структура в България, където могат да се прилагат принципите на устойчивото развитие. Тук може да се отнесе и подходът с интегриране на разнообразието от местообитания като критерий за повишаване обективността на пространствения анализ в ландшафтните изследвания от различен тип, което позволява разработването на ландшафтни показатели за степента на антропогенно натоварване и за проектиране на адаптивни форми за планиране на земеделието (Г.8-22, Г.8-23). В тясна връзка с методологичните разработки с участието на автора е и използването на индекса на хемеробност в предложения нов подход за ландшафтни изследвания в планинските райони и създаването на аналитични информационни бази за оценка на ландшафтната структура и функции за адаптивно управление на планинските райони (Г.8-12) и въвеждането в българската наука на фрактала на Сирпински с поставяне в средата му на екосистемните услуги (Г.7-02). Във връзка с методологията са и приносите от третия раздел, посочен от автора, свързани с „разработване на оригинален модел за съпоставимост на защитените зони от екологичната мрежа Natura 2000 в България в граничните пространства със съседните държави“ (трудове Г.8-04, Г.8-06, Г.8-07, Г.8-09, Г.8-10, Г.8-14, Г.8-24, Г.9-01), който несъмнено ще допринесе за промени в практиката на созиологията в региона. Така тези приноси могат да бъдат окачествени като практико-приложни с обществена значимост. Във връзка с този тип изследвания е доказването на съществуването на самостоятелна ниска планина Перица в защитената зона „Долна Места“ (Г.8-06).

В материалите за конкурса е представен списък на публикувани резюмета от 20 участия в научни форуми (симпозиуми, конференции и семинари): 8 международни и 12 национални, 7 от които с международно участие. От тези участия 5 са самостоятелни, а 15 са в колективи, с което (както и при научните трудове) се потвърждават уменията и компетенциите на доц. А. Асенов за работа в екип. Представянията на научните форуми

категорично допълват представата за изследователските постижения на кандидата и за неговата научна активност.

Професионалните умения на доц. А. Асенов се потвърждават и от работата му като експерт, изследовател и академичен наставник в 11 проекта (след хабилитирането като доцент): два международни, три национални, четири, финансирани от ФНИ–СУ и два за Студентски практики по Европейската Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж” (ОП НОИР). Работата по всички тези проекти е коректно удостоверена с представените договори и служебни бележки.

Цялостният облик на доц. А. Асенов като кандидат за заемане на академичната длъжност „професор“ би бил представен непълно без оценка на учебнопреподавателската му работа. Тази изключително важна дейност е оставена специално за края на рецензията, за да може да бъде отделена голямата ѝ роля в професионалния живот на кандидата. В документацията по конкурса е приложена справка от отдел „Образователни дейности“ на СУ, показваща високата му обща учебна заетост, варираща през последните 5 години от 725,5 до 1149,7 часа годишно, т.е. 1189,36 часа годишно! От тази обща заетост, аудиторната е средно 534 часа годишно аудиторна заетост, като достига до 675 часа аудиторна годишна заетост! Подчертавам тези цифри, защото само един университетски преподавател може да си представи колко труд и усилия стоят зад това натоварване, което сериозно надвишава годишните норми от 270 часа аудиторна заетост и 360 часа обща заетост. Доц. Асенов чете лекции във всички образователни степени и форми на обучение (редовна и задочна) по следните учебни дисциплини, разпределени по специалности: 1) специалност География - Биогеография, Биогеография на България и Защитени природни обекти в България; 2) специалност География и биология и специалност История и география - География на почвите и обща биогеография и Природна география на континентите; 3) специалност Регионално развитие и политика - Околна среда и природни ресурси, Управление на горски ресурси в България; 4) в магистърската програма Ландшафтна екология и природен капитал - Природен капитал, Методи за оценка на екосистемните/ландшафтните услуги, Хабитатно разнообразие.

Освен това от 2012 година насам доц. Асенов е научен ръководител на 7 дипломанти, на един успешно защитил докторант и понастоящем има един зачислен докторант, а също така двукратно е наставник на един докторант. Той участва в изпитни комисии на държавни изпити и защити на дипломи работи. Доколкото представените документи се отнасят за

конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в университет, специално подчертавам тази преподавателска и организационна активност на кандидата, която отнема изключително много време и сили и трябва да бъде много и много високо оценена. Държа да отбележа, че не всички хабилитирали се преподаватели у нас са доказали подобни високи показатели в конкурсите си.

Имам дългогодишни лични впечатления от доц. д-р А. Асенов, с когото сътрудничим като главни редактори на Годишника на СУ и мога да твърдя, че той е отговорен изследовател и изключително коректен колега. Неговият висок професионализъм в съчетание с известната му добронамереност го правят както търсен и уважаван член на научни журита за присъждане на научни звания и академични длъжности, така и ценен рецензент на научни статии.

Немаловажна е и голямата административна и организационна дейност на доц. Асенов като ръководител на катедра, главен редактор на Годишника на СУ, ГГФ, Книга 2 – География и главен редактор на „Биоразнообразие на „Национален парк Рила“, като член на научни организации – Българско географско дружество и Съюз на учените в България – секция Биология. Високо оценявам тази времеемка страна от разнообразните дейности на кандидата за заемането на академичната длъжност „професор“.

В резултат на всичко горенаписано може да се твърди, че по наукометричните показатели за минимални изисквания на ЗРАСП и ППЗРАСП точките на кандидата са общо 1156,22 вместо посочените 1163 в резултат на минимални промени само по показатели Г (7, 8) и Д (10, 12):

Група показатели	Показател	Брой	Точки
А	Показател 1. Дисертационен труд за присъждане на ОНС "доктор"	1	50
В	3. Монография	1	100
Г	7. Научни публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни база данни с научна информация (40/n)	9	126,98
	8. Научни публикации в нереферирани списания с научно рецензиране или редактирани колективни томове	40	436,24
	9. Публикувана глава от колективна монография	3	16
	Общо за показател Г:	52	579,22

Д	10. Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове (по 5 точки)	23	115
	11. Цитирания монографии и колективни томове с научно рецензиране (по 3 точки)	16	48
	12. Цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране (по 2 точки)	42	84
	Общо за показател Д:	81	247
Е	14. Ръководство на успешно защитил докторант (40/n)	2	80
	15. Участие в национален научен или образователен проект (по 10 точки)	2	20
	15. Участие в международен научен или образователен проект (по 20 точки)	2	40
	20. Публикуван университетски учебник.. (40/n)	1	40
	Общо за показател Е:		180
	Общо за показатели А, В, Г, Д и Е:		1156,22

Въз основа на представените конкурсни материали и отличните ми лични впечатления считам, че преподавателският опит, качества и умения и изследователските постижения на доц. д-р Асен Иванов Асенов са достатъчно основание за избирането му за академичната длъжност „професор“ в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.4. Науки за Земята (Биогеография и география на почвите) в Катедра „Ландшафтознание и опазване на природната среда“ към ГГФ на СУ „Св. Климент Охридски“. Поради това, като имам пред вид, че всички наукометрични показатели и представени документи са в съответствие със ЗРАСРБ, ППЗРАСБ и с Правилника на СУ „Св. Климент Охридски“ си позволявам да дам положителна оценка на представените материали и да препоръчам на уважаемите членове на Научното жури да подкрепят този избор.

30.08.2020 г.

Подпис:

/Проф. дбн М.Стойнева/